

# Gezamenlijk Bestuurlijk Voornemen

## Assen-Havelte

Dagtekening 06-02-2023

### Inleiding

Met het Strategisch Vastgoedplan 2022 'Concentreren, Verduurzamen en Vernieuwen' werkt het Ministerie van Defensie aan een ingrijpende herziening van haar vastgoedportefeuille. Als onderdeel van dit plan is in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Assen, Steenwijkerland en Westerveld een gezamenlijke visie ontwikkeld op de toekomstige invulling van de kazernes in Assen en Havelte, met oog voor ieders belangen en vanuit een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Deze visie is hieronder vastgelegd in de vorm van een gezamenlijk bestuurlijk voornemen.

### Moderne kazernes in verbinding met de omgeving

De gezamenlijke opgave is om op de locaties Assen en Havelte moderne kazernes te realiseren, die tot doel hebben om de operationele gereedheid van de krijgsmacht te versterken, een prettige en duurzame werkomgeving aan het personeel te bieden en de regionale binding van het Defensiepersoneel te verbeteren. Daarnaast wordt beoogd om de maatschappelijke meerwaarde van en de betrokkenheid bij de aanwezigheid van Defensie te versterken, bijvoorbeeld door wederzijds medegebruik van faciliteiten (zoals sport en parkeren) maar ook door samenwerking op het gebied van zorg, techniek, onderwijs, duurzaamheid, arbeidsmarkt en innovatie. Daarbij wordt voortgebouwd op het maatschappelijke, sociaaleconomische en historische belang dat de partijen en inwoners toekennen aan de aanwezigheid van de kazernes in Assen en Havelte (Steenwijkerland/Westerveld) in de provincies Drenthe en Overijssel.

De Johannes Postkazerne in Havelte blijft als thuisbasis voor de 43<sup>e</sup> Gemechaniseerde Brigade één van de belangrijkste locaties voor de Koninklijke Landmacht voor de toekomst. Met het oprichten van het *Heavy Infantry Command* wordt de gevechtskracht van deze brigade vergroot. De 43<sup>e</sup> Brigade is de eenheid van de Koninklijke Landmacht die hoog in het geweldsspectrum een beslissende klap kan uitdelen en de bevolking kan beschermen. Deze brigade zal de komende jaren versterkt gaan worden. Hiervoor wordt mede de aansluiting gezocht met de arbeidsmarkt en de *Human Capital* agenda in de regio Zwolle. Met de verplaatsing van School Noord vanuit Assen naar Havelte zal er efficiënter en effectiever kunnen worden opgeleid.

De Johan Willem Frisokazerne in Assen blijft de thuisbasis voor 13<sup>e</sup> Infanteriebataljon Luchtmobiel, de Koninklijke Militaire Kapel en een aantal ondersteunende eenheden. Dit onderstreept de sterke binding tussen de landmacht en Assen, die de afgelopen periode vaak is benadrukt door vertegenwoordigers van de gemeenschap en maatschappelijke organisaties zoals Ondernemend Assen.

## **Bestuurlijke afspraken**

De gezamenlijke visie leidt tot de volgende bestuurlijke afspraken:

### **Assen**

- Het 13<sup>e</sup> Infanteriebataljon en de Koninklijke Militaire Kapel blijven in Assen. Daarmee blijft de aanwezigheid van Defensie in Assen, in een beveiligde zone op het kazerneterrein, geborgd.
- Conform de Defensienota 2022 wordt de geneeskundige capaciteit op de kazerne uitgebreid.
- Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in de modernisering en verduurzaming van de Johan Willem Frisokazerne in Assen indicatief meer dan 75 miljoen euro (cumulatief), op een aanzienlijk verkleind beveiligd kazerneterrein. De arbeidsomstandigheden voor het personeel worden sterk verbeterd en de kazerne wordt weer een moderne en toekomstbestendige werkomgeving.
- Voor het overige kazerneterrein, inclusief de gebouwen, wordt in gezamenlijkheid gezocht naar een herbestemming en, indien van toepassing, gezorgd voor renovatie en verduurzaming van gebouwen.
- De Dienst Justitiële Inrichtingen/Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) zal een plek blijven houden op de JWF kazerne binnen de beveiligde zone inclusief de ruimte voor de afgestemde geplande ontwikkelingen.
- Partijen spannen zich gezamenlijk in voor een passende invulling van de rijksmonumentale panden. Onderhoud, verduurzaming en renovatie van de rijksmonumenten zijn binnen gestelde wettelijke kaders de verantwoordelijkheid van het Rijk, zolang ze in eigendom zijn van het Rijk.
- Bij het NS-station Assen wordt een rijkshub gevestigd waar rijksdiensten kantoor gaan houden.
- School Noord wordt vanuit Assen overgeplaatst naar de eenheden van de 43<sup>e</sup> Gemechaniseerde Brigade in Havelte.

### **Havelte**

- School Noord wordt vanuit Assen overgeplaatst naar de eenheden van de 43<sup>e</sup> Gemechaniseerde Brigade. Dit gaat om het vaste bestand van School Noord (bijv. instructeurs en logistieke capaciteit). Leerlingen die in Havelte worden opgeleid betreffen geen arbeidsplaatsen. Zij maken wel deel uit van de gebruikers van de kazerne (wonen, werken en recreëren).
- De geneeskundige eenheid in Havelte wordt versterkt en daarnaast wordt door de huisvesting van een 'forward support detachment' (een logistieke eenheid om de brigade sneller te kunnen inzetten en logistiek zelfstandiger te maken) ook de logistiek versterkt. Dit zijn nieuwe functies als gevolg van de uitbreiding conform de Defensienota 2022.
- Het 45<sup>e</sup> pantserinfanteriebataljon wordt verplaatst van Havelte naar een locatie midden in Nederland.
- Zowel het 44<sup>e</sup> als het 45<sup>e</sup> infanteriebataljon zijn langjarig structureel ondervuld. De operationele gereedheid van 44<sup>e</sup> pantserinfanteriebataljon in Havelte wordt door de verplaatsing van het 45<sup>e</sup> versterkt door de lagere concurrentie voor de werving van personeel in Noord-Nederland. Daarnaast zal Defensie de mogelijkheid bieden aan personeel van 45<sup>e</sup> pantserinfanteriebataljon om over te

stappen naar 44<sup>e</sup> en daarmee in de regio te kunnen blijven wonen, werken en recreëren.

- Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in revitalisering van de Johannes Postkazerne in Havelte naar een kazerne van de toekomst indicatief meer dan 250 miljoen euro (cumulatief). De revitalisering van de kazerne in Havelte leidt tot een kazerne van de toekomst, die in verbinding staat met de omgeving en de samenleving op diverse terreinen, o.a. zorg, techniek en onderwijs en in een bredere cirkel innovatie.
- Alle partijen zijn er van overtuigd dat de bereikbaarheid van de kazerne moet worden verbeterd middels passende mobiliteitsoplossingen. De provincie Drenthe is hiervoor de trekker en zal, in samenspraak met alle andere partijen, een opzet maken waarover later vervolgspraken worden gemaakt en waarbij de financiële paragraaf ook een investering vraagt.
- Defensie zal in overleg met gemeenten en provincies nagaan hoe de investeringen op het kazerneterrein een bijdrage kunnen leveren aan de duurzaamheidsdoelen van de regio in het algemeen en de energietransitie in het bijzonder zoals in de Green & Social Deal (in wording) wordt uitgewerkt.

### **Drenthe-Overijssel**

- De Defensieplannen uit de defensienota bieden kansen voor gezamenlijke innovatie-initiatieven op het gebied van technologie, duurzaamheid en sociale innovatie. Partijen onderkennen de potentiële meerwaarde hiervan en zullen de mogelijkheden verkennen voor de inzet hierbij van eventueel bestaande regionale innovatie ecosystemen.
- Partijen zoeken binnen deze mogelijke ecosystemen naar de mogelijkheden om de technologie en innovatiegebieden van defensie te versterken. Om op deze manier te werken aan het vergroten van het innoverend vermogen van Defensie en de verdere capaciteitsontwikkeling binnen Defensie.

Bovenstaande afspraken vragen inspanningen van alle partijen, deze zijn opgenomen in Bijlage 1.

### **Rijkswerkgelegenheid**

Het kabinet hecht veel belang aan een evenwichtige spreiding van de rijkswerkgelegenheid over het land. De minister van BZK heeft hierbij een coördinerende rol. Het ministerie van BZK coördineert rijksbrede acties om andere rijkswerkgelegenheid in Drenthe te realiseren, om het verlies van Defensiewerkgelegenheid te compenseren. Dit moet leiden tot een uitkomst die recht doet aan de doelstellingen van het kabinet ten aanzien van maatschappelijke ontwikkelingen in het land en behoud van het totaal aan rijkswerkgelegenheid in Drenthe. Per saldo zal er in Drenthe geen rijkswerkgelegenheid verloren gaan, conform de motie-De Vries en de motie-Bisschop/Inge van Dijk. Hiertoe zal onder meer in Assen bovengenoemde rijkshub worden gevestigd.

### **Proces**

Dit bestuurlijk voornemen behelst de gezamenlijke inzet om – ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid – de afspraken voor de toekomstige ontwikkeling van de JWF-kazerne en de revitalisering van de JPK-kazerne verder vorm te geven en uit te werken. De besluitvorming wordt voorbereid in samenhang met maatschappelijke opgaven. Voor

beide kazernes wordt de ambtelijke werkgroep voortgezet. Een stuurgroep wordt ingericht vanuit ondertekenende partijen en wordt regelmatig bijgepraat.

## **Tijdpad**

De eerste mijlpaal van het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johannes Postkazerne' betreft het stellen van de formele behoefte (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief – naar verwachting in kwartaal drie van 2023). Volgende mijlpalen zijn: het stellen van de behoefte voor het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johan Willem Frisokazerne' (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief); het verplaatsen van 45 Pantserinfanteriebataljon naar een kazerne midden in het land; het verplaatsen van School Noord naar Havelte; en uiteindelijk de overdracht aan het RVB van een deel (van de grond en de panden) van de Johan Willem Frisokazerne in Assen.

Dit gezamenlijke bestuurlijk voornemen beoogt geen juridisch afdwingbare verplichtingen in het leven te roepen en blijft van kracht tot aan een plan voor uitvoering ten behoeve van de besluitvorming.

## **Ondertekening**

*DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE*

mr. drs. C.A. van der Maat

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

mr. drs. H.G.J. Bruins Slot

*GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE DRENTHE*  
namens deze commissaris van de Koning

drs. J. Klijnsma

*GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE OVERIJSSSEL*  
namens deze commissaris van de Koning

A.P. Heidema

*BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE ASSEN*  
namens deze burgemeester

M.L.J. Out

*BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE STEENWIJKERLAND*  
namens deze burgemeester

J.H. Bats

*BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE WESTERVELD*  
namens deze burgemeester

H. Jager

## **BIJLAGE 1**

### **Inspanningen**

- De gemeente Assen ondersteunt Defensie maximaal bij verzoeken tot bestemmingsplanwijzigingen en vergunningaanvragen rond bijvoorbeeld verduurzaming van het vastgoed op het kazerneterrein in Assen.
- Met het verkleinen van het kazerneterrein van de Johan Willem Friso kazerne in Assen ontstaat een nieuwe situatie voor de af te stoten terreindelen en gebouwen. De gebouwen zijn deels rijksmonumenten. Zolang deze gebouwen eigendom van het Rijk zijn, is het Rijk verantwoordelijk voor de verduurzaming, renovatie en herontwikkeling van de rijksmonumenten en de overige gebouwen.
- Het Rijk treedt in overleg met de gemeente Assen over het mogelijk toekomstig planologisch gebruik/functie van het rijksmonument en vrijkomende gebouwen en maakt afspraken over de openbare ruimte rond de gebouwen (wegen, groen, etc.).
- Gemeente Assen en de provincie Drenthe, zullen Defensie ondersteunen en zich inspannen op het versterken de werving van Defensiepersoneel in Noord-Nederland voor o.a. de vulling van 13 Infanteriebataljon in Assen. Op dit moment zijn ruim 400 van de ongeveer 600 functies van het bataljon gevuld.
- Het ministerie van BZK coördineert rijksbrede acties om andere rijkswerkgelegenheid in Drenthe te realiseren, voor het vereffenen van Defensiewerkgelegenheid in Drenthe die samenhangt met de voor de ontwikkeling van het 45<sup>e</sup> benodigde verplaatsing van deze eenheid naar midden Nederland.
- Rijkskantorencomplex Mandemaat in Assen wordt gerenoveerd en verduurzaamd, en biedt daarmee een effectieve en efficiënte werkomgeving voor rijksambtenaren, samenwerkend en in contact met de samenleving.

Los van het gezamenlijk bestuurlijk voornemen staan de regio en het Rijk open voor mogelijkheden op het gebied van innovatie in de regio Drenthe en Overijssel.

De (tijdelijke) afname van de Defensiewerkgelegenheid in Havelte (arbeidsmarkt regio Zwolle) is een aandachtspunt voor de regio. Dit zal onder meer aan de orde komen bij het overleg over de nieuwe masterplannen rijkskantoorhuisvesting voor de provincies Drenthe en Overijssel.

- De Provincies Drenthe en Overijssel en gemeenten Steenwijkerland en Westerveld zijn er van overtuigd dat de bereikbaarheid van de kazerne moet worden verbeterd middels passende mobiliteitsoplossingen. De provincie Drenthe is hiervoor de trekker en zal, in samenspraak met alle andere partijen, een opzet maken waarover later vervolgafspraken worden gemaakt.
- De gemeenten Steenwijkerland, Westerveld en de provincie Overijssel zullen Defensie ondersteunen en zich inspannen op het versterken van de werving van Defensiepersoneel in Noorden Oost Nederland voor de vulling van 44 Pantserinfanteriebataljon in Havelte. Op dit moment zijn ruim 400 van de ongeveer 600 functies van het bataljon gevuld.
- Maximale ondersteuning van de provincie Drenthe en provincie Overijssel, gemeente Steenwijkerland en gemeente Westerveld bij verzoeken tot bestemmingsplanwijzigingen, vergunningaanvragen, vergunningaanvragen voor verduurzaming en dergelijke, op de kazerne in Havelte.

- Gezamenlijke inspanning van alle partijen om te werken aan een duurzame revitalisering van de Johannes Post kazerne te Havelte met oog voor kansen en mogelijkheden om deze samen met de samenleving te ontwikkelen op diverse terreinen zoals al verkend wordt door de gemeenten en de Koninklijke landmacht binnen de Green en Social Deal (overeenkomst in wording).
- De revitalisering van de kazerne in Havelte leidt tot een kazerne van de toekomst die in verbinding staat met de omgeving en de samenleving op diverse terreinen, o.a. zorg, techniek en onderwijs en in een bredere cirkel innovatie.
- Met het revitaliseren van de kazerne in Havelte wordt gezocht naar aansluiting op kansen en mogelijkheden met de arbeidsmarktregio Zwolle (Human Capital Agenda, intersectorale arbeidsmarktmobiliteit).